

[Niels Helveg Petersen]

den principielle sammenhæng med en egentlig skattereform, selv om nu noget tilsvarende foreslås af en anden regering. Lad os tage udgangspunkt i behovet for en skattereform, og lad os i den forbindelse indføre skattepligt for skattefrie institutioner.

Jeg har omtalt indkomstpolitikken – her ved regeringen, hvor den kan finde os – og jeg skal herefter komme ind på den anden store del af regeringudspillet: de offentlige besparelser.

Et vigtigt led heri har vores helt helhjertede tilslutning: oprydning i cirkulærer og bureaukrati. Den nye regering kan udrette meget godt ved kritisk og konsekvent at gennemgå cirkulærer, vejledninger, bekendtgørelser, ved at nedsætte tempoet i lovgivningen og sikre en bedre lovforberedelse. Regeringen har her gjort en god start; vi kan kun opfordre til, at den holder tempoet oppe.

I morgen bliver der så en mere omfattende debat om regeringens enkelte lovforslag. Vort udgangspunkt er, at vi vil støtte alle velovervejede forslag til offentlige besparelser. Vi vil anlægge det synspunkt, at offentlige besparelser er nødvendige. Det er vort udgangspunkt, at betydelige besparelser kan og skal gennemføres, men at de svageste grupper skal beskyttes.

Jeg har to principielle betragtninger over for spareforslagene. Den ene er, at vi savner samlede vurderinger af regeringsudspillets virkninger på beskæftigelsen, på prisudviklingen, på betalingsbalancen og andre forhold; den lille grønne hvidbog indeholder ikke sådanne samlede vurderinger. Dem må vi nødvendigvis have frem. Regeringen må holde sig klar til at oplyse folketingsmedlemme om disse centrale spørgsmål, som er altafgørende for en helhedsvurdering. Folketinget har i dag ikke et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag.

Den anden betragtning knytter sig til tidsforløbet. Vi er rede til at forhandle om spareforslagene med henblik på, at de kan indarbejdes i finansloven for 1983. Når det drejer sig om indgreb i automatikken, står vi over for hastespørgsmål. Når det drejer sig om besparelser, har vi tiden frem til finanslovens vedtagelse. Vi må tage os den tid.

Med stor styrke har venstre og de konservative ved tidligere lejligheder kritiseret hastværksarbejdet med spareforslag; jeg tænker bl.a. på den kritik, der i sin tid rejstes imod

socialindkomsten. De nu foreliggende spareforslag er betydelig mere vidtgående. Jo bedre gennearbejdede og forberedte de er, jo færre problemer bliver der siden hen. Regeringen har brugt cirka en måned på at udarbejde forslagene; folketingsmedlemme kan ikke på forsvarlig måde færdiggøre sin behandling på en uges tid.

Forslagene om nedskæring i dækningsprocent og maksimum for dagpenge er usædvanlig dårligt belyst i forslaget. Tal og eksempler over virkningerne for den enkelte findes overhovedet ikke. Vi skal år tilbage – nok helt tilbage til bistandsloven – for at finde en tilsvarende ringe belysning af så omfattende forslag.

Det er regeringens plan at sætte ind over for dagpengesystemet på en række områder. Vi erkender, at det er nødvendigt. Der er meget, der kan gøres og bør gøres for at forbedre administrationen af dagpengene, for at håndhæve den egentlige hensigt med dagpengeordningen. Vi er f.eks. tilhængere af at øge både arbejdsgiveres og arbejdstageres bidrag. Men når det drejer sig om nedsættelse af dækningsprocenten fra 90 til 80 og af maksimumsbeløb, har vi betænkeligheder, dels fordi konsekvenserne som nævnt overhovedet ikke er belyst, dels fordi vi herved kan komme til at ramme nogle af de svageste stillede grupper.

I den forbindelse kan jeg på forhånd meddele vor absolutte modstand imod at ændre efterlønnen med tilbagevirkende kraft. Derved kuldaster man grundlaget for tusinder af efterlønsmodtageres beslutning om at gå på efterløn. Det er i modstrid med statsministerens udtalelser om, at familierne skal yde, hvad de har at rette sig efter.

Der er ting, der skal rettes på dagpengeområdet, men vi må konstatere, at regeringen ikke med de foreliggende forslag har gjort sig megen ulejlighed med at forklare, at netop de forslag og de metoder, regeringen fremlægger, har socialt rimelige virkninger.

Indførelse af en karensdag for alle vil vi forhandle om under to klare forudsætninger. Den ene har regeringen selv nævnt; den består i, at der indføres klare undtagelsesregler for mennesker med lidelser, der nødvendigvis gør regelmæssige fravær, f. eks. mennesker med migræne eller andet.

Den anden klare forudsætning er, at der tages hensyn til familier med børn. Det er